

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie wspólnotowych ram prawnych europejskiej infrastruktury badawczej (ERI)

COM(2008) 467 wersja ostateczna — 2008/0148 (CNS)

(2009/C 182/08)

Sprawozdawca: **Cveto STANTIČ**

Dnia 5 września 2008 r. Rada Unii Europejskiej, działając na podstawie art. 172 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie wspólnotowych ram prawnych europejskiej infrastruktury badawczej (ERI)

COM(2008) 467 wersja ostateczna — 2008/0148 (CNS).

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 6 stycznia 2009 r. Sprawozdawcą był Cveto STANTIČ.

Na 450. sesji plenarnej w dniach 14–15 stycznia 2009 r. (posiedzenie z 15 stycznia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 149 do 1–5 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Najwyższej klasy infrastruktura badawcza jest jednym z głównych filarów, na których opiera się dalszy rozwój europejskiej przestrzeni badawczej.

1.2 Rozwój i eksploatacja konkurencyjnej europejskiej infrastruktury badawczej światowej klasy na ogół wykracza poza możliwości i potencjał użytkowania poszczególnych państw członkowskich UE. Stąd też wspólne działanie właśnie w tym zakresie przynosi szczególnie wysoką europejską wartość dodaną. Siła przyciąganie takich infrastruktur przyczynia się do intensyfikacji powiązań w sieci i nasilenia współpracy w ramach europejskiej przestrzeni badawczej oraz przeciwdziała istniejącemu jeszcze rozczłonkowaniu.

1.3 EKES popiera zatem opracowany przez Europejskie Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (ESFRI) plan działania dotyczący budowy w ciągu najbliższych kilkunastu lat 44 nowych, wielkoskalowych infrastruktur badawczych o znaczeniu ogólnoeuropejskim.

1.4 Jest mało prawdopodobne, by poszczególne krajowe ramy prawne zapewniły odpowiednie podstawy prawne dla tworzenia światowej klasy infrastruktury badawczej o znaczeniu ogólnoeuropejskim. EKES popiera zatem proponowane rozporządzenie w sprawie wspólnotowych ram prawnych europejskiej infrastruktury badawczej, które może ułatwić i przyspieszyć realizację projektów przedstawionych przez ESFRI.

1.5 Nowe, światowej klasy infrastruktury badawcze mogą znacznie zwiększyć atrakcyjność europejskiej przestrzeni badawczej (ERA) oraz zapobiec drenażowi mózgow z Europy. Jednakże koncentracja wielkoskalowej infrastruktury wyłącznie w krajach rozwiniętych przyciągnie, przynajmniej w krótkim okresie, naukowców z całej Europy. Ten potencjalnie negatywny efekt dla niektórych krajów można zrekompensować w dłuższym okresie poprzez zapewnienie odpowiedniego geograficznego rozmieszczenia europejskiej infrastruktury badawczej oraz możliwie otwartego dostępu do niej.

1.6 EKES wzywa państwa członkowskie, by poszły śladem inicjatywy ESFRI i Komisji oraz jak najszybciej sporządziły krajowe plany działania na rzecz rozwoju i modernizacji infrastruktury badawczej.

1.7 EKES popiera proponowane zwolnienie europejskich infrastruktur badawczych (ERI) z podatku od wartości dodanej oraz akcyzowego, ponieważ zwiększa to ich atrakcyjność i zapewnia im przewagę konkurencyjną w stosunku do podobnych projektów w innych rejonach świata.

1.8 EKES zaleca, by Wspólnota bardziej aktywnie włączała się we współfinansowanie ERI poprzez zwiększenie środków w ósmym programie ramowym w zakresie badań i rozwoju. Zwiększywszy swój wpływ dzięki częściowej współwłasności, Wspólnota będzie w lepszej pozycji, by zagwarantować szersze rozmieszczenie geograficzne infrastruktury oraz zapewnić dostęp jak największym kręgom europejskich badaczy.

1.9 EKES zaleca, by w ramach europejskiej polityki spójności oraz jej instrumentów finansowych, jakimi są fundusze strukturalne, bardziej priorytetowo traktować rozwój nowego potencjału w zakresie badań i innowacji. Wzywa także Komisję i państwa członkowskie do opracowania dodatkowych instrumentów politycznych w celu stymulowania dalszych inwestycji w infrastrukturę badawczą ze strony sektora prywatnego.

1.10 EKES chciałby zwrócić uwagę na koszty eksploatacji i konserwacji europejskiej infrastruktury badawczej po zakończeniu początkowej inwestycji. Koszty te, które mogą w skali roku osiągnąć wysokość nawet 20 % wartości inwestycji, stanowią potencjalne zagrożenie dla idei otwartego dostępu dla badaczy z krajów, które nie są członkami danej europejskiej infrastruktury badawczej. Dlatego też warto przewidzieć możliwość współfinansowania bieżącej eksploatacji ze środków UE w ramach ósmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju.

2. Wprowadzenie

2.1 Utworzenie europejskiej przestrzeni badawczej (ERA) stanowi od 2000 r.⁽¹⁾ główny cel wszystkich działań Wspólnoty w zakresie badań i rozwoju. W następnych latach państwa członkowskie wystąpiły z licznymi inicjatywami w tej dziedzinie. Jednakże szereg krajowych i instytucjonalnych barier nadal uniemożliwia osiągnięcie ostatecznego celu, jakim jest wprowadzenie „piątej swobody”, tj. swobodnego przepływu wiedzy. Jednym z głównych problemów Europy w dziedzinie nauki i badań jest ich rozdrobnienie i fragmentaryczność utrudniająca Europie pełne wykorzystanie jej potencjału naukowo-badawczego.

2.2 Nie ulega wątpliwości, że najwyższej klasy infrastruktura badawcza jest jednym z głównych filarów, na których opiera się dalszy rozwój europejskiej przestrzeni badawczej⁽²⁾, ponieważ taka infrastruktura:

- sprzyja osiągnięciu doskonałości w nauce;
- umożliwia prowadzenie konkurencyjnych w skali światowej badań podstawowych i stosowanych;
- przyciąga najlepszych naukowców;
- stymuluje innowacje w przemyśle i sprzyja transferowi wiedzy;
- przyczynia się do integracji europejskiej;
- tworzy większą europejską wartość dodaną.

2.3 Jedną z cech wielkoskalowych europejskich infrastruktur badawczych jest to, że wysokie koszty inwestycyjne i eksploatacyjne, jakie się z nimi wiążą, oraz pełne wykorzystanie ich potencjału są poza zasięgiem możliwości pojedynczych państw członkowskich. Dość często oznacza to, że europejskie ośrodki doskonałości nie są w stanie osiągnąć masy krytycznej. Niektórym z nich brakuje także odpowiednich sieci kontaktów i współpracy. Pomimo tych niedostatków Europie udało się w przeszłości zrealizować szereg ważnych, paneuropejskich projektów światowej klasy, takich jak CERN, ITER, EMBO, ESA, ESRF⁽³⁾ i inne.

2.4 Wniosek dotyczący rozporządzenia [COM(2008) 467 wersja ostateczna], który jest przedmiotem niniejszej opinii, stanowi jedną z pięciu inicjatyw Komisji zaplanowanych na 2008 r. w celu znacznego przyspieszenia tworzenia europejskiej przestrzeni badawczej (ERA)⁽⁴⁾.

(1) W 2000 r. Komisja opublikowała pierwszy komunikat w tej dziedzinie: „W kierunku europejskiej przestrzeni badawczej”.

(2) Rada ds. Konkurencyjności (Rynku Wewnętrznego, Przemysłu i Badań), 29–30 maja 2008 r.

(3) CERN — Europejska Organizacja Badań Jądrowych, ITER — Międzynarodowa Organizacja Energii Termojądrowej, EMBO — Europejska Organizacja Biologii Molekularnej, ESA — Europejska Agencja Kosmiczna, ESRF — Europejski Ośrodek Synchrotronu Atomowego.

(4) Pozostałe inicjatywy to: wspólne programowanie badań, europejskie partnerstwo na rzecz naukowców, zarządzanie własnością intelektualną oraz otwarcie europejskiej przestrzeni badawczej na resztę świata.

2.5 Proponowane rozporządzenie przyczyniłoby się do realizacji celów strategii lizbońskiej, ponieważ spowodowałoby wzrost publicznych i prywatnych inwestycji w badania naukowe, których wysokość jest nadal znacznie niższa od docelowego 3 % PKB w 2010 r. (obecnie jest to średnio 1,7–1,8 % PKB). Zapewniłoby także podstawę do bardzo potrzebnej konsolidacji europejskich infrastruktur badawczych. Wzmocni to europejską przestrzeń badawczą i konkurencyjność europejskich przedsiębiorstw.

3. Kontekst

3.1 Już w 2002 r. Rada Europejska, mając na celu skuteczniejsze stawienie czoła licznym wyzwaniom pojawiającym się w odniesieniu do infrastruktury badawczej, utworzyła Europejskie Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (ESFRI)⁽⁵⁾ i upoważniła je do sporządzenia planu działania dotyczącego opracowania i budowy nowej generacji wielkoskalowych infrastruktur badawczych o znaczeniu ogólnoeuropejskim.

3.2 ESFRI, we współpracy z Komisją i po szeroko zakrojonych konsultacjach (z tysiącem specjalistów wysokiego szczebla), określiło 35 paneuropejskich projektów⁽⁶⁾, które zaspokoiłyby zapotrzebowanie na wielkoskalowe europejskie infrastruktury badawcze w ciągu nadchodzących kilkunastu lat⁽⁷⁾.

3.3 Plan ESFRI przewiduje nowe, niezbędne infrastruktury badawcze o różnych rozmiarach i wartości, które obejmą wiele różnych dziedzin badań, od nauk społecznych i przyrodniczych po elektroniczne systemy archiwizacji publikacji naukowych i bazy danych⁽⁸⁾. Wartość wszystkich projektów szacuje się na ponad 20 mld EUR.

3.4 Określając czynniki, które mogą utrudnić tworzenie światowej klasy paneuropejskich infrastruktur badawczych, ESFRI podkreśliło, oprócz ograniczeń finansowych i organizacyjnych, także brak ram prawnych czy struktur na szczeblu europejskim, które umożliwiłyby zawiązywanie międzynarodowych partnerstw w prosty i efektywny sposób. Obecnie partnerzy, którzy pragną współpracować w zakresie rozwoju wspólnej infrastruktury badawczej, muszą najpierw uzgodnić, którą krajową podstawę prawną⁽⁹⁾ wykorzystają (lub muszą zawrzeć międzynarodową umowę), co powoduje dodatkowe problemy administracyjne.

(5) ESFRI: Europejskie Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (European Strategy Forum on Research Infrastructures), <http://cordis.europa.eu/esfri/home.html>

(6) *European Roadmap for Research Infrastructures, Report 2006*, (Europejski harmonogram tworzenia infrastruktur badawczych, sprawozdanie za 2006 r.), <http://cordis.europa.eu/esfri/roadmap.html>. Plan działania został uzupełniony w 2008 r. (dodano projekty z dziedziny ekologii, biologii i medycyny) i obejmuje obecnie 44 projekty.

(7) *European Roadmap for Research Infrastructures, Report 2006*, (Europejski harmonogram tworzenia infrastruktur badawczych, sprawozdanie za 2006 r.), <http://cordis.europa.eu/esfri/roadmap.html>

(8) Projekty infrastrukturalne obejmują 7 różnych dziedzin nauki: nauki społeczne i humanistyczne, nauki o środowisku, energia, biomedycyna i nauki o życiu, nauki materiałowe, astronomia/astrofizyka/fizyka molekularna i jądrowa, informatyka oraz przetwarzanie danych.

(9) Na przykład: francuska „société civile”, niemiecka „GmbH”, brytyjska „limited liability company (Ltd)” czy holenderska „stichting” (fundacja).

3.5 ESFRI wskazało w związku z tym na potrzebę opracowania specyficznych wspólnotowych ram prawnych dla europejskiej infrastruktury badawczej (ERI) obejmującej kilka państw członkowskich.

3.6 Jeśli chodzi o definicję europejskiej infrastruktury badawczej (ERI), to termin ten stosuje się w odniesieniu do obiektów, instalacji, zasobów i usług, które są wykorzystywane przez środowisko naukowe do prowadzenia badań naukowych na najwyższym poziomie. Obejmuje to wyposażenie naukowe, zasoby oparte na wiedzy (zbiory, archiwa lub uporządkowane informacje naukowe), infrastrukturę opartą na technologiach informacyjno-komunikacyjnych oraz wszelkie inne zasoby o unikalnym charakterze, które są niezbędne do osiągnięcia doskonałości w badaniach naukowych. Infrastruktura badawcza tego typu mogą być zlokalizowane w jednej placówce lub „rozproszone” (zorganizowana sieć zasobów).

4. Wniosek Komisji

4.1 Uznawszy, że obowiązujące narzędzia prawne oparte na różnorodnym prawodawstwie krajowym nie odpowiadają potrzebom nowej paneuropejskiej infrastruktury, oraz z inicjatywy państw członkowskich, Komisja sporządziła wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie wspólnotowych ram prawnych ERI w oparciu o art. 171 Traktatu WE.

4.2 Głównym celem proponowanego aktu prawnego jest umożliwienie państwom członkowskim i krajom trzecim zaangażowanym we wspólnotowy program ramowy w zakresie badań i rozwoju wspólnego ustanawiania i prowadzenia obiektów badawczych o znaczeniu ogólnoeuropejskim.

4.3 Europejska infrastruktura badawcza (ERI) posiada osobowość prawną, która opiera się na jej składzie (wymagany jest udział przynajmniej trzech państw członkowskich; kraje trzecie i organizacje międzyrządowe mogą się przyłączyć), i pełną zdolność do czynności prawnych we wszystkich państwach członkowskich. Rozporządzenie ustanawia ramy prawne dotyczące wymogów i procesów tworzenia ERI.

4.4 ERI posiada status organizacji międzynarodowej w rozumieniu dyrektyw w sprawie podatku od wartości dodanej, w sprawie akcyzy i w sprawie zamówień publicznych. Tym samym jest zwolniona z podatku VAT i akcyzowego, a stosowane przez nią procedury udzielania zamówień publicznych nie są objęte zakresem stosowania dyrektywy w sprawie zamówień publicznych⁽¹⁰⁾.

4.5 ERI może być współfinansowana z instrumentów finansowych polityki spójności, zgodnie z rozporządzeniem Rady⁽¹¹⁾ ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

5. Uwagi ogólne

5.1 EKES jest zdania, że proponowany nowy instrument prawny, który uzupełniałby istniejące narzędzia prawne, ułatwi i pobudzi proces decyzyjny dotyczący nowych infrastruktur

o znaczeniu ogólnoeuropejskim i tym samym pomoże przyspieszyć tworzenie europejskiej przestrzeni badawczej oraz realizację celów strategii lizbońskiej.

5.2 EKES przyjmuje z zadowoleniem wyraźne i zdecydowane zaangażowanie Komisji i państw członkowskich na rzecz harmonizacji obecnego rozwoju europejskiej infrastruktury badawczej. Tylko dzięki temu możliwa będzie realizacja planu działania zaproponowanego przez ESFRI.

5.3 Opracowanie nowej infrastruktury badawczej o najwyższej światowej klasie może znacznie przyczynić się do ogólnej atrakcyjności europejskiej przestrzeni badawczej. Odgrywa ona kluczową rolę w staraniach o zatrzymanie i dalsze motywowanie 400 000 bardzo utalentowanych młodych badaczy, których Europa potrzebuje, aby osiągnąć cel 3 % w odniesieniu do inwestycji w naukę i rozwój. Ponadto światowej klasy infrastruktura badawcza może przyciągnąć uzdolnionych i wysoko wykwalifikowanych badaczy z całego świata.

5.4 Ze względu na bardzo wymagający charakter proponowanych projektów z zakresu infrastruktury badawczej⁽¹²⁾ możliwości mniejszych czy słabiej rozwiniętych krajów, by przyjmować u siebie duże infrastruktury badawcze czy uczestniczyć w nich, są, realnie rzecz biorąc, dość ograniczone. Ponadto wielkoskalowe infrastruktury będą prawdopodobnie umiejscawiane głównie w najbardziej rozwiniętych krajach, co może w krótkim okresie spowodować nasilenie się drenażu mózgow w ramach UE. W dłuższym okresie ryzyko powinno się zmniejszyć, ponieważ 28 z 44 projektów na liście ESFRI zostało sklasyfikowanych jako „infrastruktury rozproszone” czy innymi słowy infrastruktury tworzące w tej czy innej formie sieć obejmującą całą Europę. Dzięki temu bardziej prawdopodobne staje się, że mniejsze i słabiej rozwinięte kraje będą mogły w nich uczestniczyć. Aby zapewnić, że ich udział faktycznie dojdzie do skutku, EKES wzywa do zapewnienia badaczom szerokiego dostępu do takiej infrastruktury. Ważne jest także, by zapewnić jak największe kontakty pomiędzy naukowymi, technicznymi i administracyjnymi pracownikami takich rozproszonych infrastruktur.

5.5 Około 15 % badaczy w europejskich instytucjach badawczych współpracuje z przemysłem w zakresie wykorzystania infrastruktury badawczej. Rozwój nowej infrastruktury badawczej może zatem spowodować pojawienie się nowego zapotrzebowania i licznych efektów dodatkowych oraz zapewnić dalszą zachętę do transferu wiedzy i technologii do przemysłu. Może także przyczynić się do osiągnięcia celu z Barcelony, jakim jest zwiększenie prywatnych inwestycji w B+R do 2 % PKB.

5.6 Europejski plan naprawy gospodarczej przedstawiony przez Komisję 26 listopada 2008 r. w celu zmniejszenia wpływu kryzysu finansowego na gospodarkę wyraźnie wspomina o B+R. Zawarta w planie lista działań długoterminowych obejmuje tzw. inteligentne inwestycje. Komisja przykłada do tego szczególną wagę i wzywa państwa członkowskie i sektor prywatny do większych inwestycji w B+R, innowacje i edukację. EKES podkreśla pozytywne efekty inwestycji w infrastrukturę badawczą. Potencjalna wartość handlowa inwestycji wynosi ponad 10 mld EUR, co pomoże utrzymać wiele miejsc pracy w przedsiębiorstwach, które byłyby odpowiedzialne za realizację projektów infrastrukturalnych. Byłoby to także bodźcem do szybszego przejścia do społeczeństwa opartego na wiedzy.

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa Rady 2006/112/WE z 28.11.2006, art. 151 ust. 1 lit. b), dyrektywa Rady 92/12/EWG z 25.2.1992, art. 23 ust. 1, i dyrektywa PE i Rady 2004/18/WE z 31.3.2004, art. 15 lit. c).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z 11.7.2006.

⁽¹²⁾ Średnią wartość poszczególnych ERI szacuje się na od 500 mln do 1 mld EUR.

5.7 „Europejski harmonogram tworzenia infrastruktur badawczych” stanowi doskonałą podstawę dla krajowych planów działania. Komitet zauważa, że niektóre państwa członkowskie nie potraktowały tych inicjatyw wystarczająco poważnie. Wzywa je zatem do jak najszybszego nadrobienia straconego czasu i pójścia śladem inicjatyw ESFRI i Komisji.

5.8 Finansowanie infrastruktury badawczej w przyszłości nadal będzie bazować głównie na środkach pochodzących z państw członkowskich. Dlatego też ważna jest koordynacja tego finansowania. Tylko w ten sposób możliwe będzie osiągnięcie masy krytycznej, zapewnienie efektywności inwestycji i zagwarantowanie odpowiedniej specjalizacji i naukowej doskonałości w ramach infrastruktury.

5.9 Pomimo wzrostu finansowania infrastruktur badawczych w siódmym programie ramowym i możliwości dostępnych w ramach polityki spójności, budżet UE nadal jest o wiele za niski w porównaniu do potrzeb związanych z realizacją ambitnych planów. EKES zwraca uwagę na konieczność zwiększenia synergii pomiędzy siódmym programem ramowym a funduszami strukturalnymi, jeśli chodzi o finansowanie infrastruktury badawczej. Wzywa także Komisję i państwa członkowskie do opracowania dalszych instrumentów politycznych w celu stymulowania większych inwestycji w infrastrukturę badawczą ze strony sektora prywatnego. Większy udział EBI (na przykład w formie wsparcia z mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka) oraz innych instytucji finansowych również byłby pożądanym.

5.10 EKES zaleca, by w ramach europejskiej polityki spójności oraz jej instrumentów finansowych, jakimi są fundusze strukturalne, bardziej priorytetowo traktować rozwój nowego potencjału w zakresie badań i innowacji. Wzywa rządy państw członkowskich, by zaczęły w większym stopniu wykorzystywać fundusze strukturalne z myślą o modernizacji i rozbudowie swego potencjału badawczego. Zwłaszcza w nowych państwach członkowskich europejskie fundusze często pozostają niewykorzystane, ponieważ rządy nie zapewniają odpowiedniego udziału finansowego lub nie przywiązują wystarczającej wagi do poprawy potencjału badawczego. W wyniku tego wielu naukowców opuszcza swój kraj ojczysty w poszukiwaniu możliwości badawczych. Postęp w tej dziedzinie ma kluczowe znaczenie, jeśli chcemy z powodzeniem rozwiązać problem drenażu mózgów wewnątrz Europy.

6. Uwagi szczegółowe

6.1 EKES popiera proponowane zwolnienie z podatku od wartości dodanej, ponieważ może to znacznie zwiększyć atrakcyjność europejskich infrastruktur badawczych (ERI). Może to także zapewnić im przewagę konkurencyjną w stosunku do podobnych projektów w innych rejonach świata. Popieramy zatem ideę przyznania ERI jak największych ulg podatkowych (w ramach

przepisów dotyczących pomocy państwa). Wiele istniejących infrastruktur badawczych, spełniających kryteria pozwalające uznać je za organizacje międzynarodowe zgodnie z odpowiednimi dyrektywami, już teraz korzysta ze zwolnień z podatku VAT i akcyzowego. Jednakże obecna procedura wymaga długich i skomplikowanych negocjacji oraz powoduje opóźnienia w tworzeniu infrastruktury oraz znaczną niepewność prawną i finansową. Przewidziane w rozporządzeniu automatycznie zwolnienie ERI usunęłoby istotne przeszkody dla rozwoju i eksploatacji infrastruktur badawczych w Europie.

6.2 EKES zaleca, by poważnie zastanowić się nad możliwością bardziej aktywnego udziału Wspólnoty w finansowaniu ERI. Zwiększywszy swój wpływ dzięki dotacjom celowym, Wspólnota będzie mogła zagwarantować bardziej równomierne rozmieszczenie geograficzne infrastruktury oraz lepszy dostęp dla państw, które w ERI bezpośrednio nie uczestniczą. Jednak, aby wdrożyć taką strategię, trzeba w ramach ósmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju zapewnić dodatkowe środki finansowe zarezerwowane na ten cel.

EKES jest zdania, że nie ma powodu, by UE nie przyjęła takiego samego podejścia do infrastruktury badawczej, jak do współfinansowania innych europejskich sieci infrastruktury (na przykład dróg, kolei, linii elektrycznych, gazociągów itd.).

6.3 EKES pragnie zwrócić uwagę na problem kosztów eksploatacyjnych i konserwacyjnych po zakończeniu początkowej inwestycji. Zgodnie z niektórymi szacunkami koszty te mogą w skali roku osiągnąć wysokość nawet 20 % wartości inwestycji. Są one często pomijane w analizach inwestycyjnych i mogą znacznie utrudnić płynne długoterminowe funkcjonowanie infrastruktur badawczych. EKES zaleca zatem przewidzenie możliwości współfinansowania bieżącej eksploatacji infrastruktur badawczych ze środków UE w ramach ósmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju.

6.3.1 Jeśli chodzi o koszty eksploatacyjne, EKES zaleca, aby pobieranie od użytkowników opłat o rozsądnej wysokości za wspólne korzystanie z infrastruktury było uznawane za działalność gospodarczą prowadzoną w ograniczonym zakresie (art. 2).

6.4 EKES podkreśla znaczenie otwartego dostępu do wszystkich ERI dla jak najszerszego kręgu europejskich badaczy i naukowców. Nie byłoby właściwe, gdyby w praktyce dostęp ograniczał się do państw będących członkami ERI lub był uzależniony wyłącznie od możliwości finansowych. Przedstawiona w punkcie 6.2 propozycja współwłasności ze strony Wspólnoty ułatwiłaby także otwarty dostęp i tym samym przyczyniłaby się do lepszej integracji w europejskiej przestrzeni badawczej.

6.5 Przy tworzeniu i eksploatacji najwyższej klasy infrastruktury trzeba także uwzględnić kwestie ochrony własności intelektualnej. Potencjalne problemy trzeba rozwiązywać odpowiedzialnie i odpowiednio wcześniej.

Bruksela, 15 stycznia 2009 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI